

# ارزیابی نقش کریدورهای طبیعی در هویت بخشی به شهرهای رودکناری (مطالعه موردی: رودخانه کارون، شهر اهواز)

زینب مشهور\*

کارشناسی ارشد معماری اسلامی

E-mail:zs\_mashhoor@yahoo.com

## چکیده

محورهای طبیعی شاخص شهرها نظیر رودخانه‌ها نه تنها با ابعاد اکولوژیکی، زیباشناختی و اجتماعی خود نقش مهمی در استخوان‌بندی سازمان فضایی، ارتقا کیفیت‌های اکولوژیکی و زیباشناختی شهرها ایفا می‌کنند، بلکه همواره به عنوان یکی از عوامل هویت بخش شهرها مطرح بوده و ترکیب فعالیت‌های عمومی و منظر یادمانی این محورها تداعی گر حس خاطره جمعی در شهرها بوده است. در این میان فضاهای عمومی رودکناری به میزان زیادی تحت تاثیر سیمای رودخانه و نحوه طراحی بستر آن قرار دارند. رود کارون نیز به عنوان عاملی تأثیرگذار در شکل‌گیری هویت کالبدی شهر اهواز، دارای توان‌های بالقوه‌ای است که توجه به آن‌ها می‌تواند در ایجاد فضاهای شهری پایدار مؤثر باشد.

هدف مقاله حاضر بازشناسی ابعاد هویت بخشی به فضاهای عمومی حاشیه رودخانه و تأثیر آن در حضورپذیری و حس مکان اینگونه فضاها می‌باشد. جهت نیل به این هدف این نوشتار ضمن بازشناسی مولفه های کالبدی، عملکردی و اکولوژیکی ساختار طبیعی شهر در مقیاس کلان و میانی، از روش ارزیابی کیفی به صورت توصیفی-تحلیلی و راهبرد مطالعه نمونه موردی به بررسی ابعاد مختلف هویت بخشی به فضاهای عمومی رودکناری پرداخته است.

یافته های این پژوهش نشان می‌دهد ابعاد اکولوژیکی، ابعاد کالبدی و ابعاد عملکردی نقش مهمی در احراز هویت فضاهای عمومی رودکناری به عهده دارند و حفظ سیمای اکولوژیک رودها و توجه به معماری و جنبه‌های کالبدی و همچنین سازگاری فعالیت با جنبه‌های کالبدی و عملکردی حاشیه رودخانه متضمن پایداری این مکان‌ها و هویت‌مندی آن‌ها می‌گردد و شهر اهواز در این زمینه نیازمند توجه پروژه‌های بالادست به نقش رودخانه در استخوان‌بندی و ساختار کالبدی شهر می‌باشد. علاوه بر این، توجه به پیوستگی شهر و رودخانه در مقیاس میانی و نیز پیوستگی حاشیه رودخانه و توجه به توقعات موضعی طراحی و ساماندهی حاشیه رودخانه در مقیاس خرد، نقش مهمی را در احیاء این فضاها به عنوان فضاهای سرزنده شهری ایفا می‌نماید.

**واژه‌های کلیدی:** حداقل فضاهای عمومی، رودکنارها، هویت شهری